

Védőnői Beszámoló
Detk Község Önkormányzatának Védőnői Szolgálat
2022.09.16.

A védőnői körzet felépítése és tanácsadási rendek alakulása:

A védőnői körzetet két település, Detk és a hozzá csatolt Ludas község alkotja. Hetente három napot töltök Detken, a fennmaradó két napot pedig Ludason.

A tanácsadások és fogadóórák időpontjai:

A 2020. márciusában kialakult és világjárvánnyá nyilvánított Covid 19 pandémia miatt az eddigi tanácsadási rendek érvényüket veszítették, hiszen minden gondozott egy előre egyeztetett időpontban keresheti fel a védőnői tanácsadásokat. Ezt a kismamák, kisgyermekes anyukák hamar megszokták, hiszen tudják, hogy a rendelkezés az Ő és gyermekeik egészségének védelmében történt. Előnye, hogy lerövidült a tanácsadóban a várakozási idő, csökkent a fertőzésveszély. Az előre egyeztetett időpontok ezzel a gondozotti létszámmal jól tarthatók. Ezt a jól bevált gyakorlatot a pandémia lezajlása után is szeretném megtartani. Munkánkat a világjárvány alatt mindig az érvényben lévő eljárásrendek alapján végezzük.

Munkavégzésünket befolyásoló jogszabályaink változatlanul a következők:

- 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról
- 51/1997. (XII.18) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető, betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról
- 18/1998. (VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről.
- 28/1998. (VI.17.) NM rendelet az egészségügyi szakdolgozók továbbképzésének szabályairól
- 26/1997.(IX.3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 33/1992. (XII.23.) NM rendelet a terhes gondozásról
- 1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről
- 26/2014. (IV.08) EMMI rendelet a várandós gondozásról
- 28/2013. (IV. 5.) EMMI rendelet
-

Mindezen jogszabályok mellett léteznek a munkánkat segítő módszertani útmutatók, szakmai irányelvek és protokollok is.

A védőnői gondozás célja:

A családok egészségének megőrzése, betegségek megelőzése és azok korai felismerésére, bármely jellegű veszélyeztetettség időben történő észlelése.

A védőnői gondozásra jogosultak köre:

Védőnői tevékenységünk azon családokra terjed ki, ahol várandós nő, gyermekágyas anya és 0-6 éves életkorú gyermek él.

A községekben, az oktatási intézmények ellátása is a körzeti védőnő feladatkörébe tartozik.

Tehát az iskolavédőnői feladatok ellátása is a munkámhoz tartozik.

A védőnő személye szabadon nem választható. A településen élő, bejelentett lakcímmel rendelkező 0-6 éves gyermek, illetve várandós ellátása helyben kell történjen. Az életvitel szerint vagy ideiglenesen településünkön tartózkodó, bejelentett lakcímmel nem rendelkező, de védőnői szolgáltatásra jogosultak ellátása is feladataik közé tartozik.

Az orosz-ukrán háborús helyzet miatt a hazánkba menekült ukrán várandósok és kisgyermekes családok gondozása is feladataink között kell szerepeljen. Az általam ellátott 2 településen tudomásom szerint még nincs ukrán család.

A védőnői tevékenység végzésének helyszínei:

- a fenntartó által biztosított tanácsadó helyisége
- a családok otthona
- a nevelési-oktatási intézmények (óvodák, iskolák)

Covid 19 pandémia miatti változások:

Egészen 2021. június 17-ig a járványügyi készültség bevezetéséig- amikor is a területi védőnői ellátásban visszatérhetett a normál működés- a családok ellátása az érvényben lévő eljárásrend alapján történt.

Tanácsadások:

távkonzultáció útján tartott tanácsadások előnyben részesítése.(telefon, email, messenger üzenetek)

Személyes tanácsadás: előre egyeztetett időpontban, 1 gyermekkel 1 szülői kísérő, 2 gondozott között elegendő idő biztosítása a szellőztetésre és felület fertőtlenítésre, megfelelő védőruházat, szájmaszk viselése, orvos-gondozott találkozások leredukálása- védőoltások összevonásának lehetőségeivel.

Családlátogatások:

Az eljárásrend a családlátogatásokat csak szigorúan indokolt esetben engedélyezte. Itt is a távkonzultáció lehetőségét kellett felajánlanunk a gondozott családok számára. Míg a tanácsadásoknál ez könnyen megvalósítható volt, addig itt kevésbé. Egyik távkonzultációs módszer sem helyettesíti a személyes találkozások során nyújtható segítséget. (Isd. újszülött ellátás, szoptatás megtanítása, fejés.....stb)
A pandémia alatt is rendszeresen látogattam a családokat. Természetesen nagyobb hangsúlyt helyezve a szülés előtt álló várandósokra és az egészen kicsi (újszülött, kiscsecsemő) gyermeket nevelő családokra.

A védőnő feladatai a következők:

1.Nővédelmi gondozás:

Családtervezési tanácsok, anyaságra való felkészítés, fogamzásgátlás, szűrővizsgálatokon való részvétellel kapcsolatos tanácsadás

2.Várandós anyák gondozása:

A várandósgondozás célja a várandós nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének és egészségesen történő megszületésének elősegítése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve megfelelő időben történő felismerése, valamint a szülésre, a gyermek korai kötődésére, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra való felkészítés.

A várandósok gondozását a nőgyógyász szakorvos, háziorvos és a védőnő szorosan együttműködve végzi. A várandós, gondozása során védőnői tanácsadásokon vesz részt, melynek célja egészségi állapotának megőrzése, soron következő vizsgálatokra irányítása, ismereteinek bővítése, az anya és a magzat egészségi állapotát veszélyeztető tényezők korai felismerése.

Veszélyeztetés észlelése során, megfelelő szakorvoshoz, háziorvoshoz vagy családgondozóhoz irányítása.

Tanácsadásokon végzett vizsgálatok: vérnyomás ellenőrzés, testsúly ellenőrzés, vizeletvizsgálatok, magzati szívhang hallgatása

A várandós anyák otthonában tett látogatások:

Látogatásaim során lehetőség nyílik arra, hogy részletesebben tudjunk beszélgetni a várandóst érintő problémákról, kérdéseiről, arról hogyan készüljön a várt gyermek fogadására.

Pl.: egészséges életmód, babakelengye összeállítása, szoptatásra való felkészülés, anyatejes táplálás fontossága, szülésre és szülői szerepre való felkészülés, orvosválasztás...stb

Ezekon a látogatásokon tájékozodom arról, hogy az újszülött hazaadhatóságához szükséges feltételek biztosítottak-e a családban. (Megfelelő lakókörnyezet, fűtés, vezetékes víz, áram, higiéné, ruházat....stb)

3. Gyermekágyas anya gondozása:

Segítségnyújtás az egészségi állapottal, testi- lelki egészség megőrzésével, szoptatással, életmóddal, családtervezéssel kapcsolatban. Korai és késői gyermekágyi depresszió jeleinek felismerése, szakemberhez irányítás...

4. 0-6 éves korú csecsemők és gyermekek gondozása:

A gyermekgondozás célja a csecsemő és kisgyermek testi- lelki szociális jólétének megőrzése, betegségek megelőzése, korai felismerése és szakemberhez irányítása.

Szülők ismereteinek javítása, tájékoztatása gondozási, ápolási, gyermeknevelési témákkal kapcsolatban.

Részletesebben, a teljesség igénye nélkül:

Család felkészítése (tárgyi, környezeti, érzelmi) az újszülött gyermek érkezésére.

Harmonikus szülő gyermek kapcsolat kialakítása.

A csecsemő és kisgyermek egészséges testi és lelki fejlődéséhez, egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása.

Pl.: Anyatejes táplálás fontossága, életkornak megfelelő táplálás biztosítása, bőrápolás, értelmi és beszédfejlődés alakulása, mozgásfejlődés állomásai, szobatisztaságra szoktatás, betegségek megelőzése, gyermek közösségbe kerülése

Családok tájékoztatása az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokról.

Oltások szervezése, lebonyolítása, adminisztrációja.

Választható védőoltásokról hiteles információ átadása.

Családok tájékoztatása az életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatokról.

Tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól.

Gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése.

A veszélyeztetett gyermekek fokozott gondozása.

Segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához.

A csecsemők és kisgyermek gondozását a védőnő, a gyermek háziorvosával együttműködve végzi.

A településünkön élő gyermekek háziorvosa nagy részben Dr. Francia Tamás - vegyes körzetet ellátó háziorvos.

Preventív munkájában, mint már említettem, 2020. februártól Dr. Rózsa Csaba gyermekorvos is segítséget nyújt. Pl.: életkorhoz kötött kötelező védőoltások beadása, életkorhoz kötött kötelező státusz vizsgálatok elvégzése.

Kevés család van, akik gyermekük ellátását nem a településen, hanem más gyermekorvostól veszik igénybe.

A védőnői státuszvizsgálatok száma 2017 szeptemberétől jelentősen megnövekedett.

A kötelező szűrővizsgálatok 1,2,3,4,6,9,12,15,18, 24, 30 és 36 hónaposan történnek.

Ezt követően pedig évente egy alkalommal kötelező a szülőnek gyermekével a szűréseken megjelenni.

A kötelező védőoltások is bővültek az elmúlt évben, a gyermekek 2,3,4,12,13,15,16,18 hónaposan és 6 évesen részesülnek védőoltásban. 2019-től bárányhimlő elleni védőoltással bővült a magyar oltási naptár.

A gyermeknek joga van a vizsgálatokon való részvételhez, a szülőnek pedig kötelessége ezt a gyermeke számára biztosítani. Amennyiben ezt nem teszi meg, jeleznünk kell a helyi gyermekjóléti szolgálat és a területileg illetékes gyámhivatal felé.

A csecsemő és gyermekek számára tartott tanácsadásokon végzett vizsgálatok:

test súly ellenőrzés, testhossz ellenőrzés, fej körfogat, mell körfogat mérés, érzékszervi vizsgálatok - látás, hallásvizsgálat, vérnyomás ellenőrzés, mozgásszervek vizsgálata, értelmi és beszédfejlettség, szociális magatartás vizsgálata, teljes fizikális vizsgálat (gyermekorvos), védőoltások beadása...

A csecsemőket és kisgyermeket a szakmai előírásoknak megfelelően otthonukban is látogatom.

A látogatások a törvényi előírásnak megfelelően, illetve egyéni elbírálás szerint, a szülők igényeihez igazodva történnek.

Itt kell megemlítenem, hogy 2017-től a családok nem tehetik meg azt, hogy lemondanak a védőnői gondozásról.

A védőnői szolgálattal való együttműködés hiánya súlyos veszélyeztetésnek minősül és gyermekvédelmi következményeket von maga után.

5. Iskola-egészségügyi tevékenység:

A körzeti védőnő, amennyiben az általa ellátott településen iskola is működik, iskolavédőnői feladatokat is ellát. Lényeges változás a körzetben, hogy a 2018/2019-es tanévtől Ludas községben újra indult az iskola, a detki Petőfi Sándor Általános iskola telephelyeként.

Jelenleg három osztály tanul a ludasi iskolában.

Iskola-egészségügyi tevékenységünket is rendeletben előírt módon végezzük.

Változások a Covid 19 járvány miatt:

Az iskola-egészségügyi tevékenység végzése továbbra is feladatunk. Hiszen a gyermekeknek a járvány ideje alatt is joga van az egészségügyi ellátásra.

A gyermekek Covid 19 elleni kampány védőoltásában a védőnői szolgálatok nem lettek bevonva. Ezt a háziorvosi szolgálatok végezték. A Covid 19 elleni védőoltás nem kampányszerű igénylése a gyöngyösi oltópontokon történik a gyermekek számára.

A tisztasági vizsgálatok, a kötelező kampányoltások szervezést lebonyolítást 2020/2021-ben is megtettem. Sajnos az iskola vezetése a szűrővizsgálatok végzést nem igazán támogatta. 2020, 2021-ben csak a kötelező osztályok védőnői szűrővizsgálata történt meg. Ebben a tanévben az iskolában igazgató váltás történt. Az iskola vezetője Dr. Vona Turi Diána lett, aki maximálisan partner az iskolai egészségügyi tevékenységek lebonyolításában.

Sajnos az általam tartott egészségnevelési órák is elmaradtak. Pedig meglátásom szerint nagy szükség lenne arra, hogy a tanulókkal többször találkozzam, testi és mentális egészségük fenntartásáról többször beszélgethessünk. Jobb kapcsolatot tudok ápolni az iskola tanulóival, ha többször van lehetőségünk a kötetlen beszélgetésekre.

Minden év szeptember, január és április hónapban tisztasági vizsgálatot végzek, (illetve szükség szerint gyakrabban is) egyrészt az ápolatlanság, fizikai elhanyagolás kiszűréséért, másrészt a fejtetvesség korai észlelése céljából.

Amennyiben fejtetves gyermekkel találkozom, a családot tájékoztatom a haj megfelelő kezeléséről, szükség esetén magát a kezelést is elvégzem. Szigorúan után követem a fejtetvesnek bizonyult gyermekek állapotát.

A tanulók a törvényi előírásoknak megfelelően 2, 4, 6, és 8. osztályban teljes körű iskolaorvosi és védőnői vizsgálatban részesülnek. (testsúly, testmagasság, mell körfogat, vérnyomás, színlátás, látás, hallásvizsgálat, lúdtalpszűrés, gerinc rendellenességek kiszűrése, golyvaszűrés és teljes körű orvosi vizsgálat, 8.o-ban pályaalkalmassági vizsgálat.)

Amennyiben időm engedi a szűrést nem csak a kötelező osztályokban, hanem minden osztályban elvégzem. A vizsgálatok eredményéről a szülők tájékoztatást kapnak. A kiszűrt gyermekeket szakorvoshoz irányítjuk, ha a felmerült gyanú igazolódik gondozásba vesszük és fokozottan gondozzuk a tanulókat.

Minden évben megtörténik az életkorhoz kötött kötelező védőoltások lebonyolítása, a szülők tájékoztatása, a védőoltások dokumentálása, jelentése.

2014-től lehetőség nyílik a 7.osztályos lány tanulók számára ingyenesen megigényelni a méhnyak rák megelőzésére szolgáló HPV vírus elleni védőoltást.

A védőoltást csak abban az esetben kapják a gyermekek, ha szüleik ehhez hozzájárulnak.

Az iskola tanulói és szüleik védőnői fogadóórán is felkereshetnek.

Szükség esetén családlátogatást is végzek az iskolás gyermekek családjánál is.

Egészségnevelési órák tartása is feladataink közé tartozik.

Mivel az évenkénti szűrővizsgálatok kiváltották az óvodában végzett szűréseket, így ott csak tisztasági vizsgálatokat végzek. Illetve az óvoda vezetőjével, a csoportvezetővel többször esetmegbeszélést tartunk. A problémával rendelkező gyermekek előrehaladása érdekében egymás munkáját igyekszünk maximálisan támogatni, kiegészíteni.

A tanácsadó épületének kialakításáról és felszereltségéről:

A tanácsadó rendelkezik önálló tanácsadóra alkalmas helyiséggel, orvosi rendelőtől elkülönült váróval. Bútorzata régi, kissé elavult, de a célnak megfelel.

A kötelezően előírt felszerelés hiányos. De mivel a helyiség nem minősül tanácsadónak, így ha a hiányzó eszközöket Detkről hozom és viszem, az ÁNTSZ ezt ilyen formában is elfogadja.

Nagy segítség bn lenne azonban egy jól működő hallásvizsgáló vásárlása.

A tanácsadóhoz kialakított akadálymentesítés nem használható. Esetleg amikor lehetőség nyílik rá szeretném ha ez korrigálásra kerülne. Illetve a tanácsadó tisztasága is hagy némi kívánnivalót maga után. Szeretném kérni, hogy takarítására kissé nagyobb gondot fordítsanak.

Kapcsolat a társszakmákkal és a gondozottakkal :

Az idén szeptemberben 25. éve dolgozom a településen. Azt gondolom, hogy ez idő alatt - kevés kivétellel, a családokkal bizalmas, kölcsönös együttműködésen alapuló kapcsolatot tudtam kialakítani.

Munkám során a településen dolgozó háziorvossal és gyermekgyógyással is sikerült jó szakmai kapcsolatot kialakítanom. A gondozottak érdekében mindennapos kapcsolatban vagyunk egymással, munkánkat szorosan együttműködve végezzük, a várandósok és kisgyermekek egészsége védelmében.

Az oktatási intézményekkel is jó, kölcsönös visszajelzéseken alapuló a kapcsolatom.

A védőnő a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja, ezért rendszeres kapcsolatot tartok a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, Hortolányiné Főczény Edinával.

A veszélyeztetett családokat érintő problémákat rendszeresen megbeszéljük, többször közösen is meglátogatjuk az érintett családokat.

Rendszeresen részt veszek szakmaközi és estmegbeszéléseken, és az éves gyermekjóléti tanácskozásokon.

Szakmai fejlődésünket a továbbképzéseken való részvétel segíti. Lehetőségeim szerint, az elérhető képzéseken részt veszek. A szükséges továbbképzési pontokat megszerzem.

Havonta- kéthavonta védőnői munkaértekezleten kapunk tájékoztatást a munkánkat érintő aktualitásokról.

2022. februárjától védőnői munkánkat az OKFŐ által foglalkoztatott mentor védőnő kollégánő is segíti.

Szakmai felettesem:

ÁNTSZ Hatvan Gyöngyösi Kistérségi Intézetének Vezető védőnője:
Szelesné Illés Anna

Végezetül néhány statisztikai adat

Detk-Ludas
2020-2021-2022

Gondozotti kör	2020	2021	2022 március	Jelenlegi gondozotti létszám Ludason
Várandós anyák száma összesen	33	25	9	4
2021-ben ebből veszélyeztetettek száma:	27	21	9	4
Élveszületések száma	21	12	4	4
Ebből Detk:	10	9	4	----
Halvaszületések száma	0	0	0	0
Csecsemőhalottak száma	0	0	0	0
Tervezett otthon szülés	0	0	0	0
1-3 évesek száma	39	39	40	17
ebből veszélyeztetettek száma:				5
3-6 évesek száma	54	64	68	26
ebből veszélyeztetettek száma:				6
Iskola létszáma	134 fő	123 fő	123 fő	128 fő
Óvoda létszáma:				12 fő 29 fő
Családlátogatások, távkonzultációk száma/ szaklátogatások száma	561/696	331/414	114/159	

Tanácsadási forgalom	1085	1355	241	
----------------------	------	------	-----	--

Védőnői beszámoló

2021/2022. évről